

Selmeczbányai Híradó.

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felolós szerkesztő:

VÖRÖS FERENCZ.

Kiadók:

JOERGES AGOST ÖZV. és Fia.

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőre, az anyagi rész pedig a kiadókra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezer től minden megkezdett 100 szónál 50 krral több

Magánhirdetéseik megállapodás szerint számítanak.

Nyit-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

== Kéziratok nem adának vissza. ==

A kisebb élő állatokkal való bánásmód.

A forgalomba hozott kisebb élő-állatokkal való bánásmód az ország területének legnagyobb részén nemcsak a humanitárius értelemben vett állatvédelem, hanem az állattenyésztés, — állategészségügy és a közlekedés szempontjából is, sok kifogás alá esven, a m. k. földmíveléstügyi minisztérium szakszerűségnek találta ez ügynek rendeleti uton való szabályozását.

A rendelet, melyet a földm. m. k. minisztérium e czézből kibocsátott, a következő:

Rendele t

a forgalomba hozott kisebb élő állatokkal való bánásmód szabályozása tárgyában.

1. § Kettőnél több borjút, juhót, bárányt, kecskét, malacot, s a kisebb szárnyas állatok közül négy párnál többet összekötött lábakkal, akár köz — akár magánfogyasztás, — illetőleg hasznalat czéljából szállítani, — vagy vinni s mindezen állatokot tekintet nélkül a mennyiségre, ily állapotban bármint czebra is tartani tilos.

A marhavására vitt borjúk és bárányok lábai zsonban azon idő alatt, míg a vásár tart s a mérlegelés eszközöltetik, legalább öt centiméter szélességű hevederrel összeköthetők; mely állapotban az állatok mindenkor szalmára fektetendők.

Lábak, pulykák s nagyobb szárnyas állatok összekötött lábakkal egyáltalában nem szállíthatók, s azok, házalás esetében csakis lónaj alatt vihetők.

Halakak keresztül vízre szállítani, vinni vagy tartani tilos.

2. §. Az 1. §-ban meghatározott mennyiségben felül, borjúk, juhok, bárányok, kecskék, malacok csakis fedett s oly kocsikban szállíthatók, hogy az állatok a kocsiban állhassanak.

E czézből a kocsinak szilárd fenékkal kell bírnia

TÁRCZA.

Elbuesztunk...*)

Elbuesztunk... Éjjel — titokban —
S játszin. Csak hangunk volt komoly.
Te — könnyeztél, én — mosolyogtam...
Ugy került össze innen-onnan
Néhány hamis könny, pár igaz mosoly.

És — mea culpa... mea culpa...
— Ki ne tudná e régi dalt? —
A hány bolond egymást megunja,
Mind így borít fátyolt a multra...
— Szívünkől minden szép emlék kihalt.

Elbuesztunk... Kezünk meleg volt,
Buesnk s az éj zord, hévtelen...
Ugy rémlett, hogy csak rongy a menybölt
S rajt minden csilág egy-egy szennyfóit...
... Megtépett szív... kiégett szerelem...

Telekes Béla.

Csak csöndesen...**)

Moore Tamás, Velenceze.

Csak csöndesen, jó esznakos! Halkan hasítsd az árt.
Ne hallja más, ék ő, a szép, kiért szívem sovarg,
Az égnek fönn csak szeme van; arról már nem eszesog,
Mi mindent látnak éjenkint a kandí csilágok.

Álljunk meg itt, jó esznakos! Pihentésd evezöld.
Én — az erkélyre lebbenek, te — lesd a vízmezöld.

*) „A Hét” 28. számából.
**) „Élet” cz. folyóirat június 15. számából.

és sem ezen, sem a kocsis oldalainak alsó részén nyilaslaknak vagy lézagnak lenni nem szabad. Az oldalak felső részén $\frac{2}{3}$ rész szélességben a deszkák, illetőleg lézék között tág lézágok hagyandók, hogy az állatot kívülről látni lehessen, és a kocsit levegő járlassza át.

3. §. Bármint szárnyas állatok az 1 §-ban meghatározott mennyiségben felül csak ketreczes vagy fonott kocsikon illetőleg ketreczekben vagy kosarakban szállíthatók.

E ketreczeknek úgy kell készítenniök, hogy az állatok kívülről jól láthatók és megkülönböztethetők legyenek.

4. §. Az állatok megfelelő etetéséről és itatásáról az elado, — vagy szállító illetőleg tulajdonos gondoskodni tartozik.

5. §. Ezen rendelet határozományaiba ütköző eseklményeket és mulasztásokat az 1879. évi XL. t. cz. alapján ezennek kihágásnak minősítem, mely kihágások elkövetői a menyiben eseklményitk illetőleg mulasztások mas fennálló törvények szigorúbb határozomanyai alá nem esik — 20 frtüg terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

6. §. A jelen rendelet ellen elkövetett kihágások alapján befolyó pénzbüntetések felerészben az illető község szegény alapja, — felerészben pedig a vármegye állattenyésztés czéljaira fordítandók.

Budapesten, 1892. évi május-hó 21-én.

Graf Bethlen András.

A turistaság és annak előmozdítása fürdőhelyeken.

Dr. Ballagi János-tól (Miskolcz.)

A turistaság ápolása tulajdonképen nem azon czelek közé tartozik, melyeknek előbbre vitélet a balneogiai egyesület feladatává tette. De vannak mégis pontok, a hol a turistaság és az egészség helyreállítására

Ah, — volna szentül élni csak fél' oly könnyű dolog,
Mint nőt megnyerni: mily könnyen lehetnek angyalok!
Telekes Béla.

A csintalan főrendek.

(Fütyü a felső parlamentben.)

Utánközlés ára tíz forint.

Magyarország ékesen szóló bíboros hercegprímásáról is hamarabb el lehetett volna hinni, hogy csakugyan sikerülni fog az elkeresztelési differenciákat kiegyenlitenie, vagy a kormányt megbuktatnia, mint azt, hogy a mi megosztosodott főrendiházunkat galvanizálhassa. A magyar főrendek ugyanis, mint egyáltalában tudja van, az ország piros termében még fokozottabb mértékben adják a közönyöst, meg az unalmast, mint amilyen mértékben a házban „vegyes társaságokban” szokták, a hová olykor kegyesen leereszkednek. Ember emlékezet óta nem volt abban a házban egy jóra való, temperamentumos „éljen”. A beszédeket is annyira lestimult hangon mondják el a szónokok, hogy a szomszédainak hallóesővét kellene használni, ha épen kíváncsiak volnának a méltóságos és nagyméltóságú dikeziók részleteire. Meg kell vallani, hogy a szónoklásnak ez a módja legtöbbször határozottan előnyére válik a — szónokoknak. Olyasmint pedig, hogy valaki a szónoklati szemben tetszésének vagy nem tetszésének csupán egy fejmozdulattal kifejezését próbálna adni. fölténni is vakmerőség lett volna eddig a tekintélyes, komoly főrendekről.

Az elnök megtette előterjesztéseit, az illető funkcionáriusok felolvasták a törvényjavaslatokat, egyik-másik baborokra vagyó tagja fölállott a háznak s néhány perczig imaszert egyhangúsággal mormolt valamit. Ezzel végbement az általános, meg a részletes vita és

törökgyé különféle gyógymódok, vagy mondjuk röviden a fürdőgyógytan, meg a fürdői életmód oly szorosan érintkeznek egymással, hogy tárgyalása ebből a szempontból nem főlölesleg e helyen. Bizonyításul elegendő, ha azon ismert tényre hivatkozom, hogy a fürdővendégek tekintélyes csoportjából kerül ki a legtöbb turista, s a fürdői élet adja meg a legtöbb és legkönynyebb alkalmat a turistaság gyakorlására. Azt lehet mondani, ha kettőnek a fejlődése majdnem párhuzamosan halad: a turistaság terjedésével szaporodnak fürdőink látogatói és megfordítva.

Nem érdektelen tehát tudni, hogy ez a legmodernebb sport bír e befolyással az egészségi állapotra és minővel; lehet-e azt esetleg vagy gyógyító czeleokra, vagy a fürdőn való tartózkodás kellemesebbé tételre, vagy fürdőink látogatótságának emelésére felhasználni? Továbbá minő álláspontot foglaljon el a fürdőorvos azon betegekkel szemben, kik azt, kisebb-nagyobb mérvben gyakorolni óhajtják?

A gyógyító tényezők, melyeknek kedvéért betegeinket fürdőre küldjük, két nagy csoportba osztathatók be.

Az egyik csoportot képezik azok a faktork, melyek valamely fürdőhelyeknek bizonyos körös bantalmak ellen kölcsönöznek therapeutikai hatást: ide tartoznak a különféle vegyi összetételű inni vagy fürdeni való vizek, különös éghajlati tulajdonságok vagy egyéb speciális gyógyító módszerek.

A másik csoport általánosabb jellegű, s ugyszólván minden fürdőhelyen föltalálható — vagy legalább kellene, hogy föltalálható legyen. Ez: a jó, tiszta levegő és egyéb kedvező hygienikus viszonyok; a rendszeres testmozgásnak, sétáknak és kirándulásoknak lehetősége és végül olyan körülmények, melyek megengedik, hogy a beteg vagy a fürdővendég esendes, nyugodt, zajtalan életmód mellett még kellő, de nem izgató és ártatlan szórakozást is leljen. A mint azt Fodor ir. az I. baln. kongresszus alkalmával tartott előadásában kiemelte, nem szabad egyik faktort se tulbe-

a türelmes főrendek, ha előbb nem — másnap bizonyos megtűdtek az újságokból, hogy mit végeztek a tegnapi napon.

Főrendiházunkban (vajjon csakugyan a miénkben-e?) ez volt eddig a parlamentáris bon ton.

Ez a cadaverszerű, semmire nem reagáló testület izzó parázsú vált a hercegprímás varázsveszejének egyetlen érintésére. Sísztérgelt, harsogott, éljenzett, ujjongott, piszgett, abuzogott, demonstrált, s egyizben fütyült is, mint a karzati publikum szokott a kegyesített primadonnának. Az aranykeresztés püspökiük sorban felugráltak s áldó kezeikkel visszautasítólag intettek Szontágh Pál felé, a ki a protestánsokat a kegyesített primadonnának. Az aranykeresztés püspökiük sorban felugráltak s áldó kezeikkel visszautasítólag intettek Szontágh Pál felé, a ki a protestánsokat a kegyesített primadonnának.

— Eláll! Nem hallgatjuk! Üljön le!

Igy lett Szontágh által Montág — mert a vita htfőn volt — a hercegprímás álláspontjának a Szontágtája.

A háromszemti piros terem kerekre nyílt ablakkal bántulta a fura szituziózt, a főrendek megmóltolt sorait, az elnök rémült tekintetét, amint először a esengettyűt s aztán a fejét is megzrája:

— Ej, ej! Ki hitte volna, hogy ezek a főpapok még a „vasárnap” ellen is képesek tüntetni?

A hangulat egyébiránt legkevésbé sem volt trefás. Legalább nem látszott annak. Sőteten, némán ültek helyeiken a protestáns főrendek, idegesen, haragosan tomboltak a katolikus főrendek, és a hercegprímás fejét lecsigszegizte nézett maga elé, mintha gyújtó beszéde végszavának a viszhangjára figyelme:

— Dixi, et salvavi animam meam...

Ez a végszó most már fenyegető formában szólt vissza a katolikus főurak sorából. Nem lehetett ennél erőteljesebb, határozottabb a római költő szava sem:

— Si fractus illabatur orbis!

Megakartak mutatni, hogy most már nem enged-

estlni. S ha képzelhető is, hogy a beteg otthon rendes és sokszor éppen nem higiénikus életmódja daczára, péld. a kárlbadivíz használata mellett javul vagy meggyógyul, mégis gyorsabban és biztosabban nyerheti vissza egészségét, és általános higiénikus erők — jó levegő, mozgás, gondatlan élet, jó táplálkozás — hatását is elvezi. Mindenesetre az elért gyógyászerekben az utóbb említett tényezőknél is jelentékeny részük van.

Egészséges embernek a túristáskodás szerfölött hasznos. Jó hatása itt abban nyilvánul, amit röviden és összegezve az anyagcsere élektévesnek nevezünk. S mert vannak kóros állapotok, a hol, gyógyítani akarva, ugyanezt, t. i. az anyagforgalom gyorsítását szándékozunk elérni: imént fölött kérdéstünkre, van-e a túristáskodás therapeutikai értéke is, bátran igen felelhetünk. Sőt egyes szerveket s azok funkcióit még egész különleges módon is befolyásolja. Információn természetesen találjuk, ha a tusításág, ha nem is éppen ezen név alatt, de lényegében a fürdőgyógytani tényezők főntebb említett mind a két csoportjában helyet foglal. A lényegét a dolgunk persze a hegymászás képezi: mert evel sem a sík földön való sétálás, sem a hegyes vidéken, nagyobb magasságban való tartózkodás nem védekedhetik, különösen ha egyes szervek működését akarjuk befolyásolni. Tapasztalati tény, hogy a sík földön való járás a tüdők túlagaslására pl. alig van valami hatással s másrészt egyedül a riktított levegő élettani hatása, főleg nem nagy magasságokban, korásem oly nagy, hogy számba jöhetne. Néhány svájci gyógyhelyet kivéve, 1200—1500 méternél magasabban fekvő fürdők külföldön sincsenek; ezen alul pedig az egyedüli változás, a mit észrevehettünk, az értés szaporodása az első napokban.

Míg ellenkezőleg, a hegymászás hatásának ismerete a szívre és tüdőre, a vérkeringésre és a légzésre meglehetősen régi dolog, annak rendszeres kísérleti tények és elméleti okoskodások alapuló alkalmazását Oertel által főleg szív-, és Brehmer által kizárólag tüdőbetegnek úgy lehet mondani. Az előbbin, mint általánosan ismert dolog, tételezve föl, esakis az áttekinthetőségedért ismertem pár szóval. Lényege röviden a következő:

Kiindulva abból, hogy a kóros szív nem bírja meg a munkáját, t. i. az aránylag nagy vérmennyiségnek kellő módon való szétosztását a szervezetben: Oertel főfeladatnak tartja szívbajoknál — s mindazon betegségeknél, melyek a szívizom gyengeségével járnak — a vérmennyiség kevesebbségét, jobban mondva sürített, az arteriosus és venosus edényrendszer teltsége között az egyensúly helyreállítását, a szív munkájának kevesebbségét és a szívizomzat erősítését. A fődolog az utolsó, t. i. az izomzat gyarapítása és erősítése s ez nemcsak ezél hanem cszköz is a megzavart vérkeringés rendezésére. Mindez elérhető volna forszírozott és rendszeres hegymászás által, midőn is a szívet fokozottabban munkára kényszerítjük s ez által izomzatát erősítjük. Erre van alapítva az ő terrain-kurája, mely annak idején

sok port vert föl; utóbb azonban kissé esőként írta a lelkesedést, s úgy vélem, jogosan.

A túristáskodás nem kivánom definícióját adni: az igen tág fogalom, melybe sok mindenféle belefér. De amnyi tény, hogy Oertel betegeit valódi túristáknak ki lehet tekinteni, főleg ha azt vesszük zsinórmértékül, ki milyen magas hegyet mászik meg. Merannak Oertel által kiadott terrain-térképen még az 1500 m. magas Bischofskogel és a 2200 m. magas Muth-Spitze is mint célpontok vannak megjelölve. Hogy tényleg szívbeteg vagy akárosak gyenge szívizomzattal bíró egyén eljutott-e baj nélkül ilyen magasságra, nem tudom, de alig hiszem. Gyakorlatilag nem volt alkalma és gyógymódot kipróbálni, megkísérlettem 2—3, a phthisis legkedvetőbb szakában lévő betegnél, kik számára Oertel tudvalevőleg szinten jónak tartja az erőszakolt hegymászást. Az eredmény nem volt bátorító: a beállott szívdobogás és nehéz légzés s ebből kifolyólag az izgatottság, álmatlanság és étvágytalanság nagyon is alterálták a beteget. Elméletileg mindenesetre lehet kifogást emelni. Első sorban is nagy kérdés, hogy a szív túlerőltetésig milyen hegymászás nem e inkább gyengíti a szív izomzatát, mint erősíti? Ugy hiszem, a mig biztosabb és abszolútabb mértékűnek nincs a szív munkájának ilyen módon megítélésére, addig a szív munkájának ilyen módon való, meg határozható fokozását veszedelmesnek kell tartanunk. Különösen ha tekintetbe vesszük, hogy — mint Traube és Leyden, Seitz s legújában Friedrich és Tausk észleletei bizonyítják — testi megerőltetés után rögtönösen is fejlődhetik ki szívbaj. Hegymászás, meredek, sziklás uton, azt hiszem, elég megerőltető munka. Kiseb, marienbadi fürdőorvos pár nappal ezelőtt közöl egy esetet, a hol szívelzsírosodásban szenvedő beteget Marienbadban, egy nagyobb magaslattal megmászás után felőrlával meghalt. Igaz, hogy e betegnek még arterio sclerosisa is volt, s ilyenkor maga Oertel is tiltja a hegymászást: de az átférzfalat elfajulásának kezdeti stádiuma esetleg kikerül a figyelmet.

A hegymászást, de nem az Oertel-kurát, esakis oly szívbetegnek lehet megengedni, a hol a compensatio még megvan; visszatartandó a szívizom erősítése által az incompensatiót, így tehát alkalmazása nagyon kis térsz szorul. — Következőleg nem kell nagy szorongatásnak tartani, ha a mi fürdőink közül kevesen is követték a divatos külföldi példát s csak egy-néhányan jutott eszébe annoceban kiemelni, hogy „terraingyóhely”. Például a Tátra-Füredék, meg egy legújában keletkezett csinos kis telep, t. i. Thurzó-Füred. Mig azonban Thurzó-Füred idei prospectusában egész határozottan a gyógyító eszközei közé sorolja a terrain-kurát: addig a betegségek közül, melyek ott kezelhetők, kihagyja a tulajdonképi szívbajokat, t. i. a billentyűbántalmakat. Ha ez szándékosan történt, véleményem szerint, daczára a kis inconsequentianak, csak helyeseltető.

Tüdőbetegeknek semmi esetre sem engedném meg e drasztikus kurát. Oertel ugyanezek olyan phthisikusokat számít betegéi közé, kiknél szívgyengeség

től ment, de a primárius javaslat esettét egyidőre, anélkül hogy a szavazás csak szóba is került volna. Füst lett a szép egyházi-politikai beszédből, állomnak maradt a váradi püspök sok nagy gondolata, de a papok réme, az elkeresztelési rendlet, ma is ugy áll, mint a Sión hegye. Szó sincs róla, hogy most már az ósz ítések ideje előtt megkezdhessek a lebontást.

Két hatalmas, déleleg lovag ösztöztöltött egyszer. Az egyik azt állította, hogy rajta sérelem esett s „provokálta” a másikat. Egyidőre a másik jobbnak látta nem venni fel az elébe dobott keztyűt. Végre találkoztak olyan helyen, ahol a provokáló félnek nem lehetett többé kitérni a provokáló fel elől, míhelyt ez a mérközést követeli vala. Már ott is állottak egymás előtt, kivont karddal. A provokáló fél ekkor széjjel nézett, gondolt egyet, eldobta fegyverét s ellenfelének előbb a lábához, aztán a keblére hullt.

— Nös, kegyelmes uram, mit tartasz ily körültemnyek után a provokáló fél jelleméről? Kérdi egyik ministertől a főnnebbi példázat előrebocsátásával, meglehetős nagy felindulással valamelyik pap képviselő.

A minister elneveti magát: — Hová gondolsz, kérék! A méltóságos főrendek csak esintalanokduni akartak egy keveset . . . Megmutatni, hogy többé ők sem mumiak. Majd elvállik októberben.

Akademiánk ünnepe.

III.

Nagymélt. Uraim! Mélyen tisztelt vendégeink!

Minden kornak, minden időnek meg van a maga jelszava, melyért lelkesül mindenki, mely általja min-

van jelen („Auch Herzschwäche bei Lungenphthisis.“ Ueber Terrain-Curorte 50.), de ezen a réven majdnem minden tuberkulotikus betegéi ide lehet sorozni, holott rájuk a sportszerű hegymászás valóságos életveszedelem jár.

A nemrégiben elhalt Brehmer-nek, volt főnökömnek három évtizeden át kipróbált hegymászó kurája körülbelül ugyanazt célozza, mint Oertel. Brehmernek egész gyógyrendszere, szerény véleményem szerint, nincsen kellőleg, érdeme szerint méltányolva, s ha sokan tudnak is felőle egyet-úmat, hibásan tudják. Így például még kartársak között is, amint alkalmam volt meggyőződni, nagyon el van terjedve, hogy az ő főgyógyító-jenszere tulajdonképen a hidegvíz-gyógyászat. A mi épen nem áll. A hideg vizet esakis ledörzsölések és egyszerű hideg zuhanyok alakjában vette alkalmazásba, igen óvatosan és csak nagyon kevés, jó erőben levő tüdőbetegnél. Az ő főgyógyászata a telen-nyoron gyakorolt hegymászás volt, s ha az elmélet, melyből Brehmer kiindult, ma már jogosan feledésbe is megy lassanként: a reá épített gyógyító rendszer megállotta a helyét és még ma is a legjobb. Brehmer is ugyanazt törekvés elérni, amit Oertel, t. i. első sorban a szívizomzat erősítését s a tüdők tágitását. De a kivétel módjára eltérnek egymástól, és pedig nagyon lényegesen. Brehmer, ki esakis tüdőbetegnek vett gyógykezelés alá, ezeknél a szívnek mindennemű kifáradását, sőt a tüdő túlságos megerőltetését is károsnak tartja. Elítéli még az ugynevezett tüdő-gymnastikát is, melynek káros voltára különben nemcsak ő, hanem Volland, davosi orvos és Liebermeister is figyelmeztettek.

(Vége köv.)

Új találmányok és műszaki leírások

Bergl Sándor: első budapesti szabadalmi irodájának (VI. Andrassy-út 30.) közleménye.

Jövő század ruhái. A mult év folyamán egy új találmány szabadalmaztatott, melynek szöjja nem kevesebb, mint egy szellemesen összeállított géppel füvedarabokból ruhaszöveteket gyártani. Eltekintve attól, hogy az új szövet összetörött, értékelten anyagból állítatik elő, más szövetek között sok előnyvel rendelkezik: el nem égethető és tetszés szerinti színben és vastagságban készíthető. Egyedül csak az a tulajdonsága, hogy el nem égethető, megbecsülhetetlen elő emberekre nézve, kik munka közben a tűz körül forognak. Női ruha kelme előállítására is előnyös és teljesen pótolja a selymet, melynél sokkal erősebb fényű, könnyebben mosható és ezen jó tulajdonságok mellett a selyem minden tulajdonságával bír; ép oly puha és rugalmas. Tartóságra nézve még tapasztalatok nem jegeztettek fel.

És úgy, mint e feltaláló füveggel, úgy egy másik fával akar bennünket felruházni. Ez utóbbi feltaláló eljárása a következő: vékony deszkák vagy lécek hosszabb átmérőjűk mentén igen vékony rostokká hasítottatnak, melyek hígított kénsvámban főzettek, miáltal

denkinek egész valóját. Nektünk is van egy jelszavunk, ami korunk is írt fel zászlájára egy ily jelszó, s e jelszó a haladás. Igen, a haladás, mert haladni akarunk, mert megakarjuk mutatni Európának, meg akarjuk mutatni az egész világnak, hogy Magyarország nem volt; Magyarország van és lesz.

Elmult már az az idő, a mikor az ember legfőbb érdeme még az ökleben volt, eltűntek már azok az évek, a mikor a szellem még a nyers erő tartotta rabbilin-esei között. Új kort élünk s ez új kor a szellem, az eszmék kora. Avagy nem ezt bizonyítja-e az, hogy korunk évről-évre, napról-napra több gondot fordít a nevelésre és tanításra? Hisz a m. kir. bányász és erdőszakademia ez új épülete is csak azt mutatja, hogy az eszme újra diadalt ül, csak azt kiáltja felénk, hogy előre, mindég csak előre!

Ezért oly szép, ezért annyira magasztos e mai ünnepe, melyre Nagyméltóságai s mélyen tisztelt vendégeink édes hazánk minden vidékéről eljöttek. Eljöttek azért, hogy szemtanúi legyenek haladásunk egy újabb lépésének; eljöttek azért, hogy meggyőződjenek, hogy e szó haladás nem pusztá szó, hanem jelszó, mely mellett küzdeni mindgyikünknek legedesebb kötelessége.

E szép, e magasztos ünnepen én csak egyet akarok kérni, csak egyért akarok eszedni. Engedjék meg Nagyméltóságai, engedjék meg mélyen tisztelt vendégeink, hogy e mai napon én is az akademiái ifjúság nevében egy szívből jövő és önökét üdvözölő „éljen“-t kiáltssak. *)

*) Bány. és erd. akademiák új palotájának felavatásának ünnepe az akad. ifjúság nevében tartotta Neuhézer Béla ifj. elnök.

az anyag szétbontaték nélkül, hogy a farostok szétesnének. A fős útán a fa a levegő megszáradtatik, miáltal az anyag tartóssága fokozva lesz. E műveletet után a farostok egymásután felállított hat sajtóló készülékén hajtatnak keresztül kifésülés céljából, mi ép úgy történik, mint a lennél vagy kendernél. Az kép nyert fagonalak feldolgozása a már megszokott módon történik.

Jelen század nevezetesebb felfedezése és találmányai. A következőkben megpróbálunk ezen század legnevezetesebb felfedezéseit és találmányait chronologice összehoztatni. Miután röviddel a 18. század vége előtt volt a róla elnevezett elektromos oszlopot feltalálta (1789), csakhamar a dán ōrsted 1820-ban a mágneses elektromosságot fedezte fel, melyet Ampère behatóan tanulmányozott és tökéletesbített. Ugyanezen évben fedezte fel Aragón az elektromos telegrafot, a melyet 1838-ban Morse, 1845-ben Bregret stb. javított, 1843-ban a nemet Bunsen egy új elektromos battenár talált fel, 2 évvel később Elhampton és Ruolz az elektromotallurgiat. 1832-ben Faraday az elektromos induciót fedezte fel, mely alapon később Rhunkorf a róla elnevezett inductort szerkesztette meg. 1854-ben Bourseul feltalálta a telefont, a mit 1860-ban Reis, később Bell és 1876 óta különösen Edison tökéletesbített. Edissonnak köszönhetjük a fonográf mai szerkezetét és alakját, de az eszme nem az ővé, hanem Scott Leon é, ki a fonográfot tökéletlen alakban már 1856-ban mutogatta Párisban. 1841. és 1878 között csak az elektromos világítás feltalálása és javítása is 1881-ben sikerült a franczia Depreynak az elektromos erőt egyik helyről a másikra átvennie. 1889-ben Berliner a gramofont találta fel. A kormányozható léghajó kérdését előbbre vittek Krebs és Renard számos kísérletkel. A tenger alatti hajózást Grubert testverek tökéletesbítették, kik a Cherbourg hídon összegepített tömeget csodálkozásba ejtettek merész productiójukkal. Más fajta találmányok közül figyelmele méltó az 1790-1801 között Jaeguand által feltalált szűvöszek, a Davy-féle biztonság lámpa bányászok részére és a varrógép, melyre 1833-ban kapott Thimmonier szabadalmat, Walker, Hunt Howe, Singer, Seymour, Maguairé, Hurter, Hantin és sok más neveztes mechanikus észszerű javításokat eszközölt az eredeti varrógépen. 1876-ben Marinoni feltalálta a körforgó hengersajtót, mellyel egy óra alatt 40,000 lapnyomatot készíthetünk. Ugyancsak a század második felében lettek javításokat a világitó toronyok, feltalálta a gyors fényképezetet úgy hogy ma már 1/700 vagy 1/1500 másodperc alatt világit képet nyerhetünk, az anafin festeket, saccharint, nitroglicerint, dinamitot és más robbantó anyagokat, az elektromos eszengetyút, az elektromos motort, villamos vasutat, a spectralanalizist, a magnézium és alumínium készitési módját, víznyomású elvitorokat és számos oly speciál gépeket és készülékeket, melyeket ma már nem nélkülözhetünk. Azonban az elmondottakban még koránt sínesnek kimerítve a század nevezetesebb találmányai, hanem bennünket azon ezel vezérlet, hogy — habár csak vázlatosan kimutattva is, — feltüntetjük azon óriási haladást, melyet az emberiség a civilizálót fejlődésével elért.

Beszélő lokomotív. A „Zeitschrift für Trans portwesen” című folyóirat szerint Edison és Lovry újabban oly készüléket szabadalmaztattak, mely helyettesíti a lokomotív jelző készülékét (sípját). A találmány neve linguagraph, mely estövekből, sodronyokból, fonogrammból, billentyűzetből és egy széles száju trombitából áll. A készülék állítólóg oly hangosan kiáltja az állomások neveit és a szokat: alagút, fők stb. hogy így a hivatalnokok, mint az utazók meghallják.

Ónműködő kapus. A drezdai automata társaság egy önműködő kaput szerkesztett, mely igen elmesén van összehállítva, a mellett egyszerű és a szükséges javításokat bármely lakatos eszközölheti rajta. Az automatikus kapus minden esalást lehetetlenné tesz. A rajta keresztül haladó munkás egy bázézat függészt rá és e pillanatban az automata a keresztül haladó szemelátára jegyzi fel, úgy hogy minden hamis időjelzés ki van zárva.

Időjelző növény. A londoni kristály palotában rendezett nemzetközi bánya és kohó kiállításán oly növényt mutattak be, mely rendkívül érzékeny a levegő villanosságá iránt, úgy hogy nagyon megbízható indicator gyanánt használható. Az angol lapok figyelmessé teszik a hegyi lakókat arra, hogy ily értelemben tegyenek a növényvel kísérletet, annál is inkább, mert már több nappal megelőzőleg tudatják velünk, hogy változás történt a légtében. Ez pedig igen fontos a hegyi lakókra nézve, mert ez által figyelmeztetve, otthon maradnak és így kevesebben esnek majdan a vihar áldozatait.

Automata mint lóörző. Nagyon is amerikaias íz. tréfás találmányról veszünk hírt, amelynek két szembőlöt tulajdonsága van: az egyik az, hogy a passzív szemlelőre nézve kacagzató, a másik pedig, hogy az egész találmány nem ér egy poltúrát sem. Sétalój

vaglását végzi a gavalér, gondatlanul nézeget ide-oda, s egyszerre csak eszbe jut, hogy valamely ügyet sürgösen kell elintéznie. Töprekedik, hogy mit csináljon a lovával? Hirtelen szembe ötlök egy gépecske, melynek tábláján a következő vers van feltűnő betűkkel kipingálva.

„Dobj belém egy huszuskát,
Megtartom a lovacskát.”

Hm! — gondolja a gavalér, — ez csakugyan olesón csinálja a dolgot. Kivesz egy huszast, bedobja a nyílason, mire kiugrik a géptől egy kampó, melyre rádobva a kantárt, rögtön összecusodik, úgy hogy azt erősen tartja, tehát a ló el nem szabadulhat. A gavalér nyugodtan távozik, elvezi a dolgot s jön vissza a lovát, és ekkor hō csodák-csodája, egy másik táblaeska mered az elszőnyvedt lovag elé, a következő versikelet:

„Ha nem adsz még öt huszast,
Nem eresztem a lovat.”

Bosszúsággal eltelve bár, de kénytelen elővenni a csillogó huszuskát ismét, hogy a furfangos gépet engedékenységre bírja. A legeredőbb azonban az egészében, hogy míg a tulajdonos oda jár, a lovat bárki elcsipelni öt huszást.

Elektromos szivar gyujtó. Az elektromosság egyik tért a másik után hōdítja meg. Egy találok amerikai a szivarozás elvezetését is szolgáltatáskészsé teszi, mivel gyufa nélkül tüzelt szolgál. Ezen szerkezetnek működő részei egy tokba vannak elhelyezve, mely nagyon hasonlít egy közönséges szivarhoz. A tok egy faedényből áll, mely szivar színű szövattal vagy papírral van bevonva. A tok szélesebb végén keresztül egy platín sodrony vezet, mely asbest rostokkal van izolálva és spirál alakuan van felsodorva. A tekervény közt egy golyóska oly módon gördül, hogy a tok függélyes állása mellett összekötöttét létsit az áram és a sodrony közt, tehát az áramot a sodronyba vezet. Ennek következtében a sodronynak a tokból kiérő része izovává lesz, úgy hogy a szivar meggyujtható. Ezzel a szemlélet félre vezethetjük, mert úgy látszik mintha a szivar egy közönséges szivaron gyujtatott volna meg.

Thergolith, a tintafoltok eltávolítására szolgáló anyag. A kézen és minden néven neveződő tárgyakon levő tintafoltok elhávolítására kitűnő szernek bizonyult Dr. Woldan Ferencz által feltalált thergolith, mely lényegleg a következőkből áll: finom porrá tört torratóli (terra miraculosa Japonia:) és ezetavas nátrón keverékhez. kronolojait öntünk, melyet rögtön a felmelegítés után kihittli hagyunk és cszappanosítunk. E keverék kilátva szláród tömeget képez, melynek az a tulajdonsága van, hogy vele a tintafoltokat eltávolíthatjuk.

Petroleum foltok eltávolítására szolgáló anyag. E czela kitűnően használható a 3 súlyrészes szárú agyagpor és 1 súlyrészes szénvasas nátrón keverék, melyből a használat idején elegendő egy igen kisvíny mennyiséget vízben feloldani és pépalakban a foltokra tenni. Már 6-8 óra alatt a foltok tökéletesen eltűnnek. A padlózatot azután megmoszuk.

Különfelek.

— **Stefánia főherczeg asszony.** özvegy trón örökösök a lapunkban j-hétt idővel egy nappal később e hó 12-án érkezett Szent-Andráj. Vasuti állomásunkon Coburg herczeg és Lujza kir. herczegnő várta ő felségét és nagy számú kivánsi közönség. Minthogy ő felsége mindenütt fogadtatást mellőzötti kívánt, a hivatalos egyének közül espún Krausz főkapitányunk volt kűnn. A rend fenntartása végett, — a mire nagy szűkség is volt, mivel a kivánsiak nagyon is sürűn állották el a kijárot. Ő felsége három hétfő fog Sz. Andralban tartozkoni, miáltal bizonyára több ízben szerencsételi városunkat is látogatásával. Edéig is már kétszer volt itt, miközben vásárlásokat is tételtet, nevezetesen a könyvkereskedésben választott ki több művet s Ung-r régiség árusnál is több értékes tárgyat. Ez izletetbe Lujza herczegnő kísérte ő felségét.

— **Irodalmi estélyünk.** melyet e hó 10-én Vihnye főrdőben rendeztünk, szép számú művelt közönség jelent meg, bár az estély megtartásának közzététele nagyon is hiányos volt. A közönség folytonos figyelemmel halgtatta Faragó Gy. ur kiválóan szép előadását, melyben az előadót miben esestetelt légy enyvelés, valamint az érteletés, drámái szenvedély lűen érvényesült. Utóbbira nagyon alkalmas az a tiszta érdekes hang, melylyel Faragó ur rendelkezik. Tirts Jolán k. a igyves játéka és celenk előadása folytonos derűtséggben tartotta a közönséget, mely a Sztancsaj M. kis dialogia humorát igazán jó előadásban élvezte. A program egy első, mint ezen második pontjának bevezetését élünk tapok kiserkek, mik a dialog második szerepélőt a figmatikus férfi szerepét játszó Faragó urat is illették. Liszsay Ida k. a vig szavaltával is ezét ért; nevetettett s mulattott a merész leány naiv kifakadásával. Szivesen tapsolt neki. Maresek István ur híven fejtezte ki a szerepével járó áll-pothost, jól adta a cascska szerepét, s mindvégig derűtséget keltett előadásával. Szavaltának azon végszavait, melyekben magát tréfásan ajánlja s jó táncmulatságot kíván, készséggel fogadta a tánczra kész közönség. A szűzből néhány percz alatt tánczteremtő alakult át, melyben éjfel utánig vig zene szó hangzott s vígan folyt a táncz.

— **A „Selmezbánya vidéki tanítói egylet” által 9-én tartotta Selmezbányán második alakuló**

gyűlését, melyen a tagok, néhány kivételével mindnyáján megjelentek. A gyűlés fő tárgyat az alapszabályok megvitátása képezte, melyek már a jóvő hitezen felterjesztettek a Ministeriumhoz megerősítés végett. A kir. tanfelügyelő átiratban kereste meg az egyletet, melyben bővözölte az egylet érdemes tagjait. A tanítók rendkivűi érdeklődést tanúsának az egylet iránt annál is inkább, mivel e vidéken tanítói egylet úines s az önképzés és tökélyesbítés szempontjából igen értékes annak hiányát. A most érkezett bajkon akart már az 1880 ban Plachy Bertalan kir. tanfelügyelő elnöklete által megalakult de csakhamar megszűnt „általános hutnemegei tanítói egylet” segíteni, mi szintén a mellett tanusodik, hogy az egylet tömörültsének szűkségét élenk érzik.

— **A lövőlóról.** F. é július 10-én a lövészet Greguss Antal egyleti lövő tag rendezte. Ezen napon sok mely lövés esett, a mennyiben 3 szeg és 13 négyes lövettet. A lövészek összes száma 648 és köregegy 485. A első díjat Krausz Géza, a másodikát Szécsi Zsigsa és a harmadikat Dr. Stuller Gyula nyerte egy-egy szöglovészet. Négyest löttek ezenkívül még: Langauer József 3-at, Krausz Géza 3-at, Kasparek Ed 1-et, Greguss Antal 2-öt, Szécsi Zsigsa 1-et, és Seidel Agoston 3-at. — **Jó fogást** tett e heten rendezőségünk. A hutnemegei Ledény közséj bérélőtöl 300 forint loptak el mult heten. Rendőrségünk eről értesítést nyervezen azonnal nyomozni kezdett s az értesítés napján elfogta az egyik tettest, a kinel még 127 frt 47 krt talált. A vizsgálót folyik, s úgy látszik, hogy az elfogott egy tolvaj szövetkezetnek a tagja.

— **Tolnek a börtönök.** Az erdei károk elkövetése és gytűmőleslopás miatt nagyon sokan látogatják újabbán, a börtönöt szolgáló „klopaeska“-t. Az ily módon lűtőre kerülők nagyon rea érnek az elmékdődesre s így nem csoda ha közülük már többen jöttek arra a keserű tapasztalatra, hogy ok, a kik csak 25 kr. árú fát loptak, ép annyit időt kénytelenek a klopaeskában tölteni, mint azok, a kik 5 frinyi kárt követtek el. Ez nem igazsag, fakad ki nemelyik, s erős elhatározás kél lelkében. Vajjon mind? tán az, hogy többe nem emel fejszét az erdő szálfája ellen? Oh nem; elhatározása oda irányúl, hogy ezentúl 5 frinyi kárt tesz ő is; így is, ugys így a büntetésre.

— **Az ebek büntetése** nagyon lanyhan történik. Újbl felhívjuk az ebek tulajdonosait arra, hogy ebeket jelentésk be a kapitányi hivatalnál, mert ellenkez esetben elenők az erre vonatkozó szabályrendelet fog alkalmaztatni.

— **Utóállás.** Mult esztőtörtékön bérfizetés lévén, Oravecz Mihály a szokottal későbbben indult utak Belábánya felé. A mintá belábányai utra tért, hirtelen erős károk ragadtak meg s a földre teperek a nélküli, hogy védhette volna magát. A támadó biztos és gyors kézzel nyúl a földre szujtatnak zesebb s táréjazát kivéve, hirtelen odabb állott. Oravecz azonban jelentést tett eről a rendőrségél, egy belábányai lakost nevezvén meg a tett elkövetőjét. Ertl biztós azonban más nyomok után indult s éjfel utáni 1 órakor már rá akadt a tettesre Zatlaka Ignác szűketűnema személyében, a ki epen egy finom szivar fűstűnek eregetésével volt elfoglalva. A bűnös bevallotta tetet és pedig miután beszélni nem tud, oly módon, hogy a karósatat a vizsgáló főkapitány előtt majdnem ismét a földre teperte.

— **Az 1848-49-i zabadoságharczunk** gyűjtőmennyének a fővárosi vigadalomból levő rendezésére félerte az összes biztósító társaságok, hogy vidéki ügynekeik által is — mozilásból elő a 48-as ereklek gyűjtését. Ezt a praktikus dolgot az aradi muzeum találta föl. A félkért biztósító társaságok támogatása már ezert is nagymértű lesz, mert a gyűjtőmenny tulajdonosa kijelentette, szavál és irásban, hogy 25000 forintot ad magyar hirlapíró nyugdíjalapra és 15000 forintot az erdőgyrészi és a többi magyar köznyelűesdi egyletnek a gyűjtőmenny vételárából ha azt a nemzeti muzeum számára megvásárolják, annyi összeget a mennyibe (kimutatás szerint) kerülit az a kiállítás főrendezőjének. A hirlapíró nyugdíjalapra szánt 25000 forintból ama fővárosi és vidéki hirlapírók is részestelnek, a kik nem tagjai a már létező hirlapírók nyugdíjintézetének. A 48-as gyűjtőmenny által kiadott Honvéd Emléklapra előfizetésre felhív leveleket küldött szét a rendezőség. A felhívás minden volt bonvédek el lett ugyan küldve de az előfizetés vagy megrendelésre való felszólítás csak a módosabbaknak szól, mert a rendezőség ezemel tudatja, hogy minden vagyonelton honvédek ingyen adja a díszes emléklapokat ha az illettó az előjáró által aláír levelezen ezt ker. Gróf Kreith Béla ur által az ország közegeinek és egyesülteinek ajándékozott szueszer Kossuth képből meg néhány ezer példány áll az ezután folyamodó közegek s egyletek rendelkezésére. Ez életnagj arczképek bolti ára 1 frt 40 kr. példányonként. A feunnarrodó képeket a fővárosi vigadalomból levő 48-as kiállítás látogatóinak ajándékozza a rendezőség. Nehány nap múlva a kiállítás minden látogatója kap egy-egy Kossuth képet.

— **Értesítés.** Orvosi körökből hozzáim intézett tudakozódások folytán tiszteltellett értesítem az érdeklődöket, hogy a „Magyar orvosi rend története” című munkám első része f. hó végén kikerült a sajtó alól és azt aug. hó első napjaiban előfizetőimnek megküldöm. Megrendeléseket az előfizetési órn — az ageszt mű ára 4 frt. — augusztus 8-ig elfogadok. A brassói vándorgyűlésre jelentkező tagok a művet ugyan azon aron megszerezhetik. A vándorgyűlés után a műnek bolti ára 4 forint lesz. Lőesen, 1892 július 7-én. Dr. Demkő Kálmán, főorvosi iskolai igazgató.

— **Öleső Cogne.** Az ismeretes Pollak Fülöp Károly-féle gyár „Cognae kivonatot” készit, melyből játszva kitűnő zamatos a francziához meglepően hasonló cognacot lehet készíteni. Ezen kivonatot az esszenzia gyártás terén kiváló különlegesség, mely az egészségügynek is megfelelvén desztillatörnekékné igen ajánlható.

Csarnok.

Noblesse oblige.

— Elbeszélés —

Irla: **Molnár Gyula.**
(Folytatás.)

Bertalan érezte, hogy lelkevel van összenőve az a szerelem, mely ihleti és magasztos eszméket sugal lelkebe.

Tudta, hogy dőre vágy az, a mi szívébe lopózott akkor, mikor a grófnő iránta táplált vonalmat meg sejtítette. Mit tegyen? . . . Az ifjú nagyon jól tudta, hogy a kötelesség, a becsületesség követeli tőle, hogy elnémita folyton szenvedésesebbé váló szerelmének növekvő lángját. Megkísérelte, de sehogysen sikerült neki, mert ehhez az emberfeletti munkához nem volt elegendő ereje. Arra határozta magát, hogy bevégezi Dzsina grófnő arczképét, aztán . . . aztán elhalgatta szerelmét és főbe lövi magát . . . Olyan szilárd jellemű és erős akaratú ember volt, ki elhatározásait meg szokta tartani. Lemond, igen, lemond arról a balga reményről, hogy a grófhölgye szerelméért esdekelfjen, hiszen ezzel csak megalázná őt, ki pedig oly magasan áll felette.

A sors, bár kegyetlentül, de rá mérte a halálos csapást melyet más talán kiállana, elszenvedne, neki azonban halála lesz.

Bertalan felrezzent álmódásából és érzé, hogy az a vágy, mely szívében barezra kel a lelkiismerete szavával, sokkal erősebb akaratánál. Pillanat műve volt, hogy az ifjú, eldobva esetjét, ott térdelt a bájós leányka lábai előtt feltársa rejtett, oly sokáig titkolt szerelmét azzal az ékes szóval, milyennel a szerelmes ember ilyen esetben szól.

A leánykát kissé meglepte az ifjú szerelmének eme heves kitörése. Aztán . . . aztán az imádott férfi karjaiba veté magát.

— Szeretem, grófnő, mint egy angyalt csak szeretni lehet! — kiáltá Bertalan szerelmeitassan.

— Oh! mily boldog vagyok! — rebegte Dzsina grófnő, mikor első szenvedélyes csókjuk elesant.

Maguk sem tudták, hogy ily hamar telnek el a boldogság édes percei. Oly kimondhatatlanul boldogok voltak, hogy szerettek volna meghalni e boldogság terhe alatt . . .

Bertalan megittasultan távozott el a gróf palotájából és vigan tért haza a lakására, hol átadta magát kellemes gondolatának. Minduntalan szeméi előtt látta a kedves alakot, a mint szerelmesen, de kissé féltékeny simult a karjaiba. Valami forró vágy élezi ki a vérét és kellemes szibbadság lepi meg testét; szívében ugyanoly jól eső érzés vert tanyát, milyen érzés szívébe hatolt akkor, mikor a festménye oly jól sikerült és dicsőség mellett feltámnak kellett. Mit törődött ő most a becsületesség, a kötelesség, kába fogalmával? . . . Mit a lelkiismerete tiltó szavával a mennyei boldogság eme vorfénys pillanatában, mikor rózsás színbén tündöklött előtte minden? . . . Mibez fog kezdeni a grófnővel? . . . Nem tudta. Hogyan oldja meg ezt a nehéz helyzetet, melybe dőre szenvedélye jutatta? . . . Fogalma sem volt erről. A társadalmi állaskülönbség, a szillettés és rang követelményei még csak eszébe sem jutottak.

Bertalan oly szerelmes volt a grófnőbe, hogy biggadt, józan esze eszerben hagyta, nem ismert magára.

Dzsina grófnő maga is oly állapotban maradt magára, melyet nem tudott volna megfajteni, de melyre a köznapni emberek ily megjegyzést tettek volna: „Szerelmes és nem tudja mit cselekszik! . . . Valóban így volt. A leányka, kinek szívében most eddig fel első ízben a szerelem forró lángja, egészen átadta magát érzelmének. Minden gondolata csak újra-meg újra visszazsárlott az ifjúhoz, kinek volt bátorsága átépni azokat a társadalmi korlátokat, melyek közöttük fennállanak. Olyannak látta a csinos fiatal embert, mint egy hőst, ki elég merész arra, hogy kiragadja őt a pytlilt házasság igája alól. Arra nem is gondolt, hogy apja nem szívesen hallaná meg a történeteket. Nem gondolt a jövőre sem, de igenis vágyott arra a boldogságra, melyet a jelen pillanata nyújt.

Vajjon egymásé lehetnek-e valaha? . . . Nem tudta . . .

És gyakran, mindennap találkozott egymással a két szerelmes lény. Kölesönös szerelmük szorosán fűzte őket össze. Ha nem láthatták egymást, szilntelen egymásra gondoltak. Dzsina grófnő minden perczben csak ifjú kedvesre gondolt, kinek arczát, deli alakját maga elé idézte, átélté újra-meg újra azokat a gyönyörteljes pillanatokot, miket mellette átélvezett.

Az arczkép teljesen elkészült és a művész gazdagon megjutalmazva lett erre. Mit ért azonban ez Bertalanak? . . . Mikor titított a váls órája, melyben szeretett leánykájától búcsúznia kell! Csaknem sírva borult karjaiba a grófnő, mikor utóljára állottak egymás mellett, egyedül.

— Tudja-e grófnő, hogy ma utóljára vagyok itt? — kérde Bertalan csaknem szivszagot hangon.

Tudom, de azért szeretem és szeretem kimondhatatlanul! rebegi a grófnő karjaival átfogva az ifjú nyakát.

— Váluunk kell, mert úgy hozza sorsunk, — folytatja Bertalan, — de szívem utolsó dobbanásig az öné marad. Aztán, hiszi-e, grófnő, hogy becsületese akaratom ki fogja érdemelni egykor kezét az édes atyjától? Vajjon, lehetségesnek tartja-e, hogy a társadalmi különbség a rang korlátjai lehallnak szilárd akaratommal és mely szerelmemmel szemben? . . . A fényes nevű és előkelő szillettésű Hárskuty Dzsina grófnő felesége lehet-e a becsületese, de egyszerű Gárdossy Bertalanak, kinek nines egyebe teltségénél és oly szegény, miut mily gazdagnak érzi magát szerelmében? . . . Lam, ezek a kérdések azok, mikre nem tudok választ adni, mikre ön sem képes Dzsina, csakis a jövő . . . Édes atyja sohasem fog beleegyezni abba, hogy én a grófnőt nőül vegyem!

Dzsina grófnő kissé elkomorodott, karjai benntan hullottak alá. Gondolkozott azon, a mit Bertalan most neki mondott és miben sok igazság rejlett. Aztán az édes atyja kimondhatatlanul szereti, boldogságát, melyhez életét köti, talán nem fogja eltiporni? . . . Igen, Dzsina grófnő hitte, hogy az édes apja, a büszke és gógós gróf, leánya nagy szerelmét látva, nem fogja ellenezni a házasságukat.

Örömtől ragyogó szemekkel tekintett Bertalan arczába, ki őszinte kék szeméből kiolvashatta azt a nagy szenvedélyt, melyet ez a kedves lény iránta táplált. Kimondhatatlanul jól esett ez az ifjának, ki öröské érezte magát arra, hogy megküzdjön egy egész világgal, csakhogy magáénak vallhassa ezt a bájós lényt, ki szívéhez van növe.

A grófnő kellemes hangján felelte neki:

Bizák, Bertalan; aztán várunk, az idő nagyon jó tanácsadó.

Megeskólták és örök hű szerelmükről biztosítván egymást, Bertalan azzal az elhatározással távozott a palotából, hogy oly fényes nevet fog kivívni magának, rövid idő alatt, mely szövetíti azokat a gátakat, mik még e perczben közöttük felmagasulnak. Valami lángoló lelkesedés töltötte be szívet és vére gyorsabb keringésbe jött; hitte, hogy sikert fog aratni.

Dzsina grófnő is remélte, hogy eljön majd az az idő, mikor egymásé lehetnek. Miért ne? Atyja nem fogja ellenezni házasságukat, ha Bertalan hírnevet és dicsőséget fog kivívni, aztán meg sokkal jobban szereti a leányt, meg hogy boldogtalanság akarná előmozdítani. A világ! mit fog ő a világ esacska beszédeivel törődni, ha Bertalan szerelmében találhat kárpótlást az elvetett grófi nevért. A fő a boldogság, a név mellékes.

És miatlatt így szötte a boldogság tündéri szép álmát képzeletében, az alatt a sors is bele szölt abba az ábrándba, melyben ketten reméltek és biztak nagyon.

Károlyváry herczeg, a fiatal leánykánál négyserzte idősebb férfi, ki már régóta élénk vonalommal viseltett Hárskuty gróf leánya iránt, megkérte a kezét Dzsina grófnőnek, nem sokat tórdve a leányka esetleges vonakodásával. Mert a herczegné biztos chaneai voltak, hogy elnyeri a grófnő kezét. Hogyne! hiszen mérhetetlen gazdagsága mellett herczeg, ki után, bár már nem ment ifjú ember számba, annyit nó sóvárgott. Ah! ah! a kresike sem fog vonakodni, hiszen az atyját ő segítette ki a zavarból, nagy anyagi zavarokból, mik a Hárskutyak ósrégi nemességét sárba tiporták volna. Oh! a herczeg nagyon is jól tudta, mit tesz; a gróf rá fogja kényszeríteni a leányt, hogy nőül menjen hozzá. Aztán a többi az ő gondja lesz. Majd meg fogja ő törni a leányka makasságát, úgy ám. Pompás dompteur! Feleségéből olyan ügyes herczegnő válik, hogy no!

Dzsina grófnő szánja már megfordult a városírgét zuzmarás fái között. A kocsis lassu tempóban tartotta a lovakat visszafelé. A grófnő már véleg határozott. Azt már előbb is feltette, hogy nőül semmi körülmények közt sem megy a herczeghez, de azt most határozta el, hogy feltárja szívet édes apja előtt, elmondja neki, hogy halálosan szeret egy tehetséges, nagy jövőjű fiatal embert, kinek kész neje lenni, kiért kész lemondani mindenről, zajos nagyvilági sikereiről, grófi nevért, pazar kenyelméről s kívül inkább megosztja a szegénységet, mint a herczeg rengeteg vagyonát.

Egészen megnyugodott elhatározásában, szinte biztos volt a felől, hogy apja, ki oly nagyon szereti őt, bár kedvetlenül, de bele fog nyugodni a változhatatlamba. Aztán lehet, hogy a herczeg ajánlatát ő sem vette olyan komolyan, hiszen csak nem képzelhető, hogy édes apja fel akarná áldozni leányt annak a koppadt vén embernek, kibe még csak a tisztelt sem vonzza; aztán mást szeret, ki semmi körülmények közt sem fog elhagyni, mert belehalna. Dzsina grófnő érzi, hogy belehalna.

(Folyt. köv.)

Nyílt-tér.*

Egész selyem, mintázott Foulardokat méterenként 85 krtól egész 4 frt 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállít házhoz szállítva, postaber- és vámentesen **Henneberg G.** (es. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zűríthben.** Minták postafordulóval küldenek. Svájczba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 6

Köszönet nyilvánítás.

Feljejtetlen fiam temetése alkalmával kedves ismerőseink részéről nyilvánult részvétért ezen helyen is köszönetet mondok

Királik **Zuzsanna.**

* E rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért sem alakjáért nem felelős a Szerk.

Hirdetések.

Az Ó-postához

ez. házbán több helyiség vendéglőnek, magán lakásnak vagy ipari czeleokra kiadó.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém Igen Tisztelt vevőimmel tudatni, miszerint

— divat-üzletemet —

folyó évi július-hó 1-től kezdve a „Kneszkó“-féle házba (mostani helyiségem szomszedságában) teszem át.

Igen tisztelt vevőim eddigi irányomban tanusított becses bizalmát és szives pártfogását továbbra is kérve, maradtam.

Selmezbányán, 1892-ki június-havában.

Mély tisztelettel

Schack száll. **Goldmark Janka**
divatárusnő 5-6

COGNAC-QUINT-KIVONAT.

Kittűnő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességét.

Ára 1 kilónak (eleg 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítési utasítás ingylen mellékeltetik.

Legjobb sikerért e egészséges gyártmányért kezeskedem.

Spiritusz megtakarítás

érhető el fellulmulatlan pántkacrosító-kivonatom által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ad és csakis nálam kapható. Ára kilonként 3 frt 50 kr. (600-1000 literre) használati utasítással együtt.

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi esszenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fűkeserű, valamint a létező likőrök, szeszese italok, cezet és borezet készítésére fellulmulatlan minőségben. Készítési utasítások ingylen mellékeltettek. 1-50

— Árjogyzék ingyen. —

Egészséges gyártmányokért kezeskedek vállalom.

Pollák Károly Fülöp

esszencia különlegességek gyára Prágá-ban.

— Tisztos képviselők kerestetnek. —

Felvétetik

egy tanuló szeptember 1-jétől.

Levélbeli vagy szóbeli értesítés **Kukueska József** fűszerkereskedőnél Hodrusbányán nyerhető.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír
a legjobb szivarka hüvelyek.

Főraktár a nagytőzsdében. 3-13